ROZHODNUTIA

ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2021/156

z 9. februára 2021

o obnove mandátu Európskej skupiny pre etiku vo vede a v nových technológiách

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii a na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

keďže:

(1) V článku 2 Zmluvy o Európskej únii sú zakotvené hodnoty, na ktorých je Únia založená. Článok 6 Zmluvy o Európskej únii priznáva Charte základných práv Európskej únie rovnakú právnu silu ako zmluvám a stanovuje, že základné práva tak, ako sú zaručené Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a ako vyplývajú z ústavných tradícií spoločných pre členské štáty, predstavujú všeobecné zásady práva Únie.

(2) Komisia 20. novembra 1991 rozhodla o zahrnutí etiky do rozhodovacieho procesu o politikách Spoločenstva v oblasti výskumu a technologického rozvoja, a to zriadením skupiny poradcov pre etické dôsledky biotechnológie (ďalej len „SPEB“).

(3) Komisia sa 16. decembra 1997 rozhodla nahradiť SPEB Európskou skupinou pre etiku vo vede a v nových technológiách (ďalej len „skupina ESE“), pričom mandát skupiny rozšírila na všetky oblasti, v ktorých sa uplatňuje veda a technológia. Mandát skupiny ESE bol následne obnovovaný, naposledy rozhodnutím Komisie (EÚ) 2016/835 ([1]) na obdobie 5 rokov, ktoré sa končí 28. mája 2021.

(4) Je vhodné obnoviť mandát skupiny ESE po tomto dátume na dobu neurčitú a vymenovať nových členov v súlade s rozhodnutím Komisie C(2016) 3301 final z 30. mája 2016, ktorým sa stanovujú horizontálne pravidlá zriaďovania a fungovania expertných skupín Komisie (ďalej len „horizontálne pravidlá“).

(5) Skupina ESE by mala naďalej poskytovať Komisii nezávislé poradenstvo na horizontálnej úrovni týkajúce sa všetkých politík a právnych predpisov Únie, ak sa etické a spoločenské dimenzie a dimenzia základných práv prelínajú s rozvojom vedy a nových technológií, a to buď na žiadosť Komisie, alebo z vlastnej iniciatívy a po dohode s Komisiou. Komisia môže upriamiť pozornosť skupiny ESE na oblasti, ktorým Európsky parlament a Rada prikladajú veľký etický význam.

(6) Úlohy skupiny ESE majú kľúčový význam pre začlenenie základných práv a hodnôt do politík Únie vo všetkých oblastiach vedeckej a technologickej inovácie. Na tento účel by skupina ESE mala vypracovať hĺbkové analýzy a konkrétne odporúčania na riešenie hlavných etických výziev v stanoviskách a vyhláseniach.

(7) Skupina ESE by mala pozostávať z vysokokvalifikovaných a nezávislých odborníkov vymenovaných na základe ich osobných schopností, ktorí konajú nezávisle a vo verejnom záujme. Pri ich výbere by Komisii mala pomáhať nezávislá výberová komisia. Výber by sa mal uskutočniť na základe objektívnych kritérií po verejnej výzve na podávanie prihlášok.

([1]) Rozhodnutie Komisie 2016/835 z 25. mája 2016 o obnove mandátu Európskej skupiny pre etiku vo vede a v nových technológiách (Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2016, s. 21).

(8) Mali by sa stanoviť pravidlá sprístupňovania informácií členmi skupiny ESE.

(9) Osobné údaje by sa mali spracúvať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 ([2]).

(10) V záujme jasnosti a právnej istoty by sa rozhodnutie (EÚ) 2016/835 malo formálne zrušiť s účinnosťou od 28. mája 2021. Pokiaľ ide o potrebu preskúmať ustanovenia o výberovom konaní a výdavkoch na zasadnutia pred uplynutím mandátu podľa rozhodnutia (EÚ) 2016/835, príslušné ustanovenia by sa mali uplatňovať odo dňa prijatia tohto rozhodnutia,

ROZHODLA TAKTO:

Článok 1

Predmet

Zriaďuje sa Európska skupina pre etiku vo vede a v nových technológiách (ďalej len „skupina ESE“).

Článok 2

Úloha

Úlohou skupiny ESE je poskytovať Komisii buď na jej žiadosť, alebo z vlastnej iniciatívy nezávislé poradenstvo o otázkach, v ktorých sa etické a spoločenské dimenzie a dimenzia základných práv prelínajú s rozvojom vedy a nových technológií, vyjadrené prostredníctvom predsedu skupiny a odsúhlasené príslušným odborom Komisie.

Skupina ESE najmä:

a) identifikuje, vymedzuje a skúma etické otázky, ktoré prináša vývoj v oblasti vedy a technológií;

b) poskytuje usmernenia rozhodujúce pre vypracúvanie, vykonávanie a monitorovanie politík alebo právnych predpisov Únie vo forme analýz a odporúčaní prezentovaných v stanoviskách a vyhláseniach, ktoré sa zameriavajú na podporu etickej tvorby politiky Únie v súlade s Chartou základných práv Európskej únie.

Článok 3

Konzultácia

Komisia môže so skupinou ESE konzultovať akúkoľvek otázku týkajúcu sa úloh stanovených v článku 2. V tomto kontexte môže Komisia upriamiť pozornosť skupiny ESE na oblasti, ktorým Európsky parlament a Rada prikladajú veľký etický význam. Záležitosti týkajúce sa úloh stanovených v článku 2 sa konzultujú so skupinou ESE v súlade s požiadavkami iných odborných orgánov zriadených Komisiou.

Článok 4

Členstvo

1. Skupinu ESE tvorí najviac 15 členov.

2. Členovia musia byť kompetentní, pokiaľ ide o úlohy stanovené v článku 2.

3. Členmi sú jednotlivci vymenovaní na základe osobnej spôsobilosti.

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

4. Členovia konajú nezávisle a vo verejnom záujme. Členovia včas informujú príslušný odbor Komisie v rámci Generálneho riaditeľstva pre výskum a inováciu o každom konflikte záujmov, ktorý by mohol ohroziť ich nezávislosť.

5. Členovia, ktorí už nie sú schopní účinne prispievať k rokovaniam skupiny ESE, ktorí podľa stanoviska príslušného odboru Komisie nespĺňajú podmienky stanovené v článku 339 Zmluvy o fungovaní Európskej únie alebo ktorí odstúpia, sa už nepozývajú na žiadne zasadnutia skupiny a na zvyšok ich funkčného obdobia ich môže nahradiť osoba vymenovaná predsedom Komisie z rezervného zoznamu uvedeného v článku 5 ods. 7.

Článok 5

Výberové konanie

1. Výber členov skupiny ESE sa vykonáva na základe verejnej výzvy na podávanie prihlášok, ktorá sa uverejní v Registri expertných skupín Komisie a podobných subjektov (ďalej len „register expertných skupín“). Okrem toho môže byť výzva na podávanie prihlášok uverejnená inými spôsobmi, a to aj na osobitných webových sídlach. Vo výzve na podávanie prihlášok sa jasne uvedú výberové kritériá vrátane požadovaných odborných znalostí súvisiacich s prácou, ktorá sa má vykonávať. Minimálna lehota na podávanie prihlášok je štyri týždne.

2. Jednotlivci žiadajúci o členstvo oznámia všetky okolnosti, ktoré by mohli viesť ku konfliktu záujmov. Príslušný odbor Komisie najmä musí vyžadovať od uvedených jednotlivcov, aby ako súčasť svojej prihlášky predložili formulár vyhlásenia o záujmoch (VOZ) na základe štandardného formulára VOZ pre expertné skupiny spolu s aktuálnym životopisom (CV). Predloženie riadne vyplneného VOZ je nevyhnutným predpokladom oprávnenosti byť menovaný za člena na základe osobnej spôsobilosti. Posúdenie konfliktu záujmov sa vykonáva v súlade s horizontálnymi pravidlami.

3. Členov skupiny ESE vymenúva predseda Komisie spomedzi odborníkov s kvalifikáciou v oblastiach uvedených v článku 2, ktorí reagovali na výzvu na podávanie prihlášok, na základe návrhu člena Komisie zodpovedného za odbor Komisie, ktorý pre skupinu ESE zabezpečuje funkcie sekretariátu.

4. Výberové konanie prebieha pod dohľadom výberovej komisie. Výberová komisia pomáha Komisii najmä pri identifikácii a výbere potenciálnych členov skupiny ESE a pri posudzovaní ich dostupnosti a ochoty slúžiť ako takej. Výberová komisia sa skladá z troch členov vymenovaných členom Komisie zodpovedným za odbor Komisie, ktorý pre skupinu ESE zabezpečuje funkcie sekretariátu, a podporuje ju sekretariát, ktorý zabezpečuje príslušný odbor Komisie. Výberová komisia posúdi oprávnených kandidátov zo zoznamu predloženého príslušným odborom Komisie na základe počiatočného posúdenia všetkých žiadostí podľa výberových kritérií. Výberová komisia predloží svoje odporúčanie členovi Komisie zodpovednému za odbor Komisie, ktorý pre skupinu ESE zabezpečuje funkcie sekretariátu.

5. Pri výbere členov skupiny ESE sa príslušný odbor Komisie usiluje zaistiť čo najvyššiu mieru odbornosti, pluralizmu a geografickej a rodovej vyváženosti, ako aj vyváženého zastúpenia relevantných znalostí a oblastí záujmu, pričom zohľadní úlohy skupiny ESE stanovené v článku 2, druh požadovaných odborných znalostí a odozvu kandidátov na výzvu na podávanie prihlášok.

6. Členovia sú menovaní na obdobie maximálne troch rokov. Vo funkcii zostávajú až do nahradenia alebo do konca svojho funkčného obdobia. Ich funkčné obdobie sa môže predĺžiť. Členstvo v skupine ESE je obmedzené najviac na tri funkčné obdobia.

7. Príslušný odbor Komisie zostaví rezervný zoznam vhodných kandidátov, ktorí môžu byť vymenovaní ako náhradníci členov. Príslušný odbor Komisie musí pred zaradením mien uchádzačov na rezervný zoznam požiadať o ich súhlas.

Článok 6

Predseda

Skupina ESE si spomedzi svojich členov jednoduchou väčšinou hlasov zvolí predsedu a jedného alebo dvoch podpredsedov na celé ich funkčné obdobie.

Článok 7

Činnosť

1. Za koordináciu a organizáciu práce skupiny ESE a zabezpečenie funkcií jej sekretariátu zodpovedá príslušný odbor Komisie v úzkej spolupráci s predsedom skupiny ESE.

2. O účasť na zasadnutiach skupiny ESE a jej podskupín môžu požiadať úradníci Komisie z iných odborov Komisie zainteresovaných na prerokúvaných otázkach.

3. Pracovný program skupiny ESE, ktorý zahŕňa etické analýzy z jej vlastnej iniciatívy, schvaľuje príslušný odbor Komisie. V každej žiadosti o etickú analýzu sa uvedú parametre požadovanej analýzy. Ak sa Komisia obráti na skupinu ESE so žiadosťou o radu, určí lehotu na túto analýzu.

4. Stanoviská skupiny ESE zahŕňajú odporúčania. Zakladajú sa na prehľade o aktuálnom stave vedeckého a technologického pokroku v danej oblasti a dôkladnej analýze predmetnej etickej otázky. O odporúčaniach skupiny ESE musia byť informované príslušné útvary Komisie.

5. Skupina ESE funguje kolegiálne. Pracovné postupy, založené na rokovacom poriadku, sa navrhnú tak, aby sa zaistila možnosť aktívnej účasti všetkých členov na činnostiach skupiny. Skupina v zásade prijíma svoje stanoviská a vyhlásenia na základe konsenzu. V prípade hlasovania sa o výsledku rozhodne jednoduchou väčšinou hlasov členov. Členovia, ktorí hlasovali proti alebo sa zdržali hlasovania, majú právo priložiť k stanovisku alebo vyhláseniu dokument zhrňujúci dôvody, ktoré ich viedli k danej pozícii (ako „menšinové stanovisko“), spolu s menom, resp. menami nesúhlasiacich členov.

6. Každé stanovisko sa zašle predsedovi Komisie alebo zástupcovi, ktorého určí predseda. Každé stanovisko sa po prijatí skupinou ESE bezodkladne uverejní a sprístupní na webovom sídle skupiny ESE a predloží sa Európskemu parlamentu a Rade.

7. Zasadnutia skupiny ESE sa v zásade konajú v priestoroch Komisie, podľa pravidiel a harmonogramu stanoveného príslušným odborom Komisie. Skupina ESE sa počas 12 mesiacov stretne najmenej šesťkrát, čo musí predstavovať najmenej dvanásť pracovných dní ročne. Podľa potreby možno po dohode s príslušným odborom Komisie zorganizovať aj ďalšie zasadnutia.

8. Na účely prípravy analýz skupiny ESE a v závislosti od dostupnosti zdrojov môže príslušný odbor Komisie iniciovať vypracovanie štúdií zameraných na zozbieranie všetkých potrebných vedeckých a technických informácií a nadväzovať užšie vzťahy so zástupcami rôznych etických orgánov v členských štátoch a tretích krajinách.

9. Príslušný odbor Komisie zorganizuje verejné zasadnutie za okrúhlym stolom na podporu dialógu a zvýšenie transparentnosti každého stanoviska skupiny ESE. Skupina ESE nadviaže užšie väzby s odbormi Komisie, ktorých sa dotýkajú témy, na ktorých skupina ESE pracuje.

10. Ak si prevádzkové okolnosti vyžadujú promptnejšie poradenstvo ku konkrétnej téme, než by umožňoval postup prijatia stanoviska, možno vydať krátke vyhlásenia alebo iné formy analýzy, na ktoré podľa potreby nadviaže plnohodnotnejšia analýza vo forme stanoviska, pričom sa zabezpečí transparentnosť ako pri každom inom stanovisku. Stanoviská sa uverejňujú a sprístupňujú na webovom sídle skupiny ESE. Ak to skupina ESE považuje za potrebné, môže v rámci svojho pracovného programu po dohode s príslušným odborom Komisie svoje stanovisko aktualizovať.

11. Rokovania skupiny ESE sú dôverné. Po dohode s príslušným odborom Komisie môže skupina ESE jednoduchou väčšinou hlasov členov rozhodnúť o sprístupnení svojich rokovaní verejnosti.

12. Zápisnice z diskusie o každom bode programu zasadnutia a o stanoviskách vydaných skupinou ESE musia byť zmysluplné a úplné. Zápisnice vypracúva sekretariát a zodpovedá za ne predseda.

Článok 8

Podskupiny

1. Príslušný odbor Komisie môže zriadiť podskupiny na účel preskúmania špecifických otázok na základe referenčného rámca vymedzeného príslušným odborom Komisie. Podskupiny vykonávajú činnosť v súlade s horizontálnymi pravidlami a zodpovedajú sa skupine ESE. Podskupiny zaniknú hneď, ako splnia svoj mandát.

2. Členovia podskupín, ktorí nie sú členmi skupiny ESE, sa vyberajú prostredníctvom verejnej výzvy na podávanie prihlášok v súlade s článkom 5 a horizontálnymi pravidlami ([3]).

Článok 9

Prizvaní odborníci

1. Príslušný odbor Komisie môže *ad hoc* prizvať odborníkov a zástupcov príslušných organizácií so špecifickými odbornými znalosťami alebo hľadiskami, aby sa zúčastnili na práci skupiny ESE alebo jej podskupín na výmenu názorov o prerokúvanej téme.

2. Príslušný odbor Komisie môže tiež *ad hoc* zapojiť do účasti na práci skupiny ESE externých odborníkov, ak sa to považuje za potrebné na pokrytie širokého spektra etických otázok spojených s pokrokom vedy a nových technológií.

Článok 10

Rokovací poriadok

Na návrh príslušného odboru Komisie a po dohode s ním skupina ESE prijme svoj rokovací poriadok jednoduchou väčšinou hlasov svojich členov, a to na základe štandardného rokovacieho poriadku expertných skupín a v súlade s horizontálnymi pravidlami.

Článok 11

Služobné tajomstvo a zaobchádzanie s utajovanými skutočnosťami

Členovia skupiny ESE a členovia podskupín, ako aj prizvaní experti a členovia výberovej komisie sú viazaní povinnosťou zachovávať služobné tajomstvo, ktorá sa v zmysle zmlúv a ich vykonávacích predpisov vzťahuje na všetkých členov inštitúcií a ich zamestnancov, ako aj bezpečnostnými predpismi Komisie o ochrane utajovaných skutočností Únie stanovenými v rozhodnutiach Komisie (EÚ, Euratom) 2015/443 ([4]) a 2015/444 ([5]). Ak tieto povinnosti nedodržia, Komisia môže prijať všetky primerané opatrenia.

([3]) Pozri článok 10 a článok 14 ods. 2 horizontálnych pravidiel.
([4]) Rozhodnutie Komisie (EÚ, Euratom) 2015/443 z 13. marca 2015 o bezpečnosti v Komisii (Ú. v. EÚ L 72, 17.3.2015, s. 41).
([5]) Rozhodnutie Komisie (EÚ, Euratom) 2015/444 z 13. marca 2015 o bezpečnostných predpisoch na ochranu utajovaných skutočností EÚ (Ú. v. EÚ L 72, 17.3.2015, s. 53).

Článok 12

Transparentnosť

1. Skupina ESE a jej podskupiny sa zaregistrujú a mená členov sa uverejnia v registri expertných skupín.

2. Všetky relevantné dokumenty vrátane programov zasadnutí, zápisníc a príspevkov účastníkov sa zverejňujú buď priamo v registri expertných skupín alebo prostredníctvom odkazu z registra na osobitné webové sídlo, kde tieto informácie možno nájsť. Prístup k osobitným webovým sídlam nemožno podmieniť registráciou používateľa ani iným obmedzením. Najmä program zasadnutia a iné relevantné súvisiace dokumenty sa uverejňujú v dostatočnom predstihu pred zasadnutím a následne sa včas uverejní zápisnica. Výnimky z uverejňovania sú možné len v prípadoch, keď sa predpokladá, že by v dôsledku uverejnenia dokumentu mohlo dôjsť k porušeniu ochrany verejného alebo súkromného záujmu v zmysle článku 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ([6]).

Článok 13

Výdavky v súvislosti so zasadaniami

1. Účastníci podieľajúci sa na činnostiach skupiny ESE a jej podskupín nie sú za poskytované služby odmeňovaní.

2. Cestovné náklady a náklady na pobyt, ktoré vznikajú účastníkom v súvislosti s činnosťami skupiny ESE a podskupín a členom výberovej komisie, hradí Komisia. Takáto úhrada sa uskutočňuje v súlade s ustanoveniami platnými v rámci Komisie a do výšky dostupných prostriedkov pridelených útvarom Komisie v rámci každoročného postupu prideľovania finančných prostriedkov.

Článok 14

Zrušenie

Rozhodnutie (EÚ) 2016/835 sa zrušuje s účinnosťou od 28. mája 2021.

Článok 15

Uplatniteľnosť

S výnimkou článkov 5 a 13 sa toto rozhodnutie uplatňuje od 28. mája 2021.

V Bruseli 9. februára 2021

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN

([6]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. ES L 145, 31.5.2001, s. 43). Účelom týchto výnimiek je ochrana verejnej bezpečnosti, vojenských záležitostí, medzinárodných vzťahov, finančnej, menovej alebo hospodárskej politiky, súkromia a nedotknuteľnosti jednotlivca, obchodných záujmov, súdnych konaní a právneho poradenstva, inšpekcií/vyšetrovaní/auditov a rozhodovacieho procesu príslušných orgánov.